

odst. 3 cit. zák. prekludován proto, že se zhoršila nemoc, která ve výměru prvotní důchod přiznávajícím nebyla uvedena, resp. jež byla teprve v roce 1929 uznána za válečné poškození.

Je-li tato námitka bezdůvodná, pak ovšem jsou bez právního významu i vývody stížnosti, jimiž dovozuje, že onen prvotní výměr z 30. září 1921 nebyl úplný, že st-l dokázal, že trpěl žaludeční chorobou již v roce 1920, že tato byla válečného původu, že ji při přehlídkách lékařských hlásil a že je sporno, kdy vlastně vznikla u něho událost zakládající jeho nárok na důchod invalidní. Neboť všechny skutečnosti ty jsou irelevantní, když východiskem lhůty desítileté podle § 29 odst. 3 cit. zák. je přiznání prvotního důchodu a stížnost nepopírá, že od toho do podání žádosti o přiměřené zvýšení důchodu deset let uplynulo.

Č. 11.744.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní. — Řízení správní: Podmínky pojistné povinnosti jest posuzovati podle zák. č. 221/1924 Sb. v původním znění, jde-li o dobu před účinností novely č. 184/1928 Sb., třeba přihláška k pojištění se stala a platební výměr byl vydán až za účinnosti novely.

(Nález ze dne 19. února 1935 č. 12.067/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 3559/24, 6743/27, 9289/31, 10.746/33.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Trnavě proti okresnímu úřadu v Trnavě o starobní a invalidní pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Štěpán B. přihlásil u stěžující si pojišťovny dodatečně k pojištění dvěma přihláškami z 20. března 1931 svého zaměstnance Jana L., narozeného dne 18. června 1915, na zpětnou dobu od 1. července do 1. září 1927 a od 1. července do 1. září 1928. Na základě těchto přihlášek předepsala pojišťovna st-li platebním výměrem ze 14. dubna 1931 mimo nemocenské také invalidní a starobní pojistné 77 Kč 50 h. Stížnosti, kterou podal na tento výměr Štěpán B., okr. úřad v Trnavě nař. rozhodnutím vyhověl a napadený výměr zrušil z těchto důvodů: Jan L. je narozen v roce 1915 a v době konání služby jako pasák, t. j. v letech 1927 a 1928, nepřekročil ještě 16. rok svého věku, pročež ve smyslu § 6 lit. f) zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. nepodléhá invalidnímu a starobnímu pojištění.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Základní zákonný předpoklad pojistné povinnosti Jana L. ve smyslu § 2 zák. č. 221/24 Sb., totiž vykonávání prací nebo služeb na základě smlouveného poměru pracovního, resp. služebního a nevykonávání jich jako vedlejšího zaměstnání nebo příležitostně, není sporný. Nss se proto touto otázkou zabývat nemůže. Na sporu je toliko otázka, byl-li Jan L.

v rozhodných obdobích, t. j. v době od 1. července do 1. září 1927 a od 1. července do 1. září 1928, z povinného pojištění invalidního a starobního vyloučen.

Tuto otázku posuzoval žal. úřad podle ustanovení § 6 lit. f) zák. č. 184/28 Sb., podle něhož z tohoto pojištění jsou vyloučeny osoby, které nepřekročily 16. roku svého věku, a vyslovil v nař. rozhodnutí, že jmenovaný invalidnímu a starobnímu pojištění nepodléhal, ježto v době konání služby, t. j. v letech 1927 a 1928, 16. roku svého věku ještě nepřekročil.

Proti tomu namítá stížnost, že jde o pojistnou povinnost v době před 1. lednem 1929, ve které platil zák. č. 221/24 Sb., podle jehož § 6 osoby ve věku pod 16 let z invalidního a starobního pojištění vyňaty nebyly, takže Jan L. do 31. prosince 1928 pojištění podléhal, nehledíc k jeho věku. Vytýká pak nař. rozhodnutí jako nezákonnost, opírá-li se o zák. č. 184/1928 Sb., dovozujíc, že žal. úřad použil mylně jeho ustanovení, která nabyla účinnosti teprve dne 1. ledna 1929.

Jde tedy o to, podle kterého z cit. zákonů dlužno spornou otázku posuzovati. V této příčině sluší dáti za pravdu stížnosti, že nutno ji rozhodnouti podle zák. č. 221/24 Sb. v původním znění. Platebním výměrem pojišťovny bylo předepsáno pojistné za příspěvková období spadající nesporně do doby po 1. červenci 1926, kdy nabyl účinnosti zák. č. 221/24 Sb., a před 1. lednem 1929, od kteréhožto dne počala teprve účinkovati novela č. 184/28 Sb. Příspěvková období spadají tedy do doby účinnosti zák. č. 221/24 Sb. v původním znění. Platebním výměrem pojišťovny, fixujícím povinnost zaměstnavatelovu zaplatiti pojistné, které mu bylo jím předepsáno, se tento jeho závazek nezakládá. Výrok takový není proto konstitutivní, nýbrž jím vyslovuje se toliko, že závazek takový a jeho rub — nárok pojišťovny na pojistné — vznikl již ze zákona tím, že jeho zákonné předpoklady jsou dány. Má tedy povahu aktu deklaratorního. Nabyla-li strana za platnosti dříve platných norem nějakého práva, příslušejícího jí ze zákona samého, a nebrání-li tomu kogentní předpis zákona pozdějšího, musí úřad, i když rozhoduje o takovém nároku za platnosti tohoto pozdějšího zákona, založiti své rozhodnutí na normě dřívější, platné v době vzniku sporného právního nároku nebo právního poměru (srov. Boh. A 3559/24, 6743/27, 9289/31, 10.746/33).

O takový spor tu také jde. Slušelo jej proto posouditi podle materielně-právních předpisů, platných v době, do níž sporná pojistná povinnost spadá, tedy podle ustanovení zák. č. 221/24 Sb. ve znění původním. Podle § 6 tohoto zák. nebyly však ještě osoby, které nepřekročily 16. roku svého věku, z povinného pojištění invalidního a starobního vyloučeny. Vyloučení nastalo teprve od 1. ledna 1929, kdy nabyl účinnosti zák. č. 184/28 Sb., který za ustanovení písm. e) § 6 zák. č. 221/24 Sb. vsunul další ustanovení označené písm. f), jímž byly z řečeného pojištění vyloučeny dále také osoby nepřekročivší 16. roku svého věku. O ně však v daném případě vynětí Jana L. z tohoto pojištění oprávněně nelze, neboť toto ustanovení nemá zpětného účinku a zák. č. 184/28 Sb. neobsahuje ani kogentního předpisu, který by bránil tomu, aby v tomto

sporu mohlo býti použito ustanovení § 6 zák. č. 221/24 Sb. ve znění původním.

Nař. rozhodnutí, které posoudilo spor místo správně podle tohoto předpisu, podle jeho novelovaného znění, není tedy ve shodě se zákonem.

Č. 11.745.

Závodní výbory: Zastavením činnosti v závodě míní § 25 lit. b) zák. č. 330/21 Sb. zastavení výroby, nikoliv zastavení jakékoliv činnosti vůbec.

(Nález ze dne 20. února 1935 č. 12.053/35.)

Prejudikatura: Boh. A 9877/32, 9908/32.

Věc: Firma Cosmanos, spojené továrny textilní v J. proti rozhodčí komisi podle zák. o záv. výborech v Mladé Boleslavi o propuštění členů a náhradníků záv. výboru.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nálezem ze 13. února 1932 zamítla rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech při okr. soudě v Mladé Boleslavi žádost stěžujících si firmy o souhlas k rozvázání pracovního poměru s členy i náhradníky záv. výborů zřízeného i dělnického ke dni 31. března 1932.

O stížnosti uvažoval nss takto:

V daném případě jde o jedinou otázku, totiž o výklad předpisu § 25 písm. b) zák. o záv. výb. o zrušení záv. výboru.

Žal. komise vyložila tento zákonný předpis v ten smysl, že záv. výbor zaniká jenom tehdy, když se na dobu delší než jeden měsíc zastaví veškerá činnost závodu. V důsledku tohoto výkladu uznala rozhodčí komise, že k rozvázání pracovního poměru s členy i náhradníky záv. výborů jest v daném případě zapotřebí jejího souhlasu a odepřela podnikatelce souhlas tento udělit. Nss však nemohl výklad, jaký komise dává předpisu § 25 b) uznati za správný a to z důvodů, které vyložil již v celé řadě nálezů (nejposléze v nál. Boh. A 9877/32 a Boh. A 9908/32).

Jest ovšem pravda, že v § 25 b) mluví se o zastavení činnosti závodu, což svádí k výkladu, že záv. výbor se nezrušuje, pokud se vyvíjí v závodě činnost jakákoliv. — Avšak první věta § 25 b) musí se čísti v souvislosti s větou následující, která zní: »Obnoví-li závod výrobu, zvolí se ihned nový záv. výbor.« V nálezech svrchu citovaných bylo dovozeno, proč »činností« v § 25 lit. b) sluší rozuměti jen činnost výrobní. Výklad tento potvrzuje i následovní úvaha.

Kdyby výrazem »činnost« v § 25 písm. b) rozuměl zák. činnost jakoukoli, tedy i činnost nevýrobní (jakou jest na příklad práce v expedičním oddělení továrny), trval by záv. výbor dále, třeba byla zastavena všechna činnost výrobní, t. j. výroba toho zboží, pro kterou jest závod určen (Boh. A 2742/23). Při obnovení výrobní činnosti v závodě musil by však podle druhé věty § 25 písm. b) být zvolen záv. výbor nový, takže by v závodě byly dva záv. výbory vedle sebe, po případě dva samostatné